

Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Viite
Sisäministeriön lausuntopyyntö 23.3.2017

Asia
**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAEIKSI
ULKOMAALAINLAIN JA ULKOMAALAISREKISTERISTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA**

Sisäministeriö on pyytänyt ulkoasiainministeriötä antamaan lausuntonsa edellä mainitusta luonnoksesta hallituksen esitykseksi (**esitys**) eduskunnalle.

Ulkoasiainministeriön maahantulo- ja passiasioiden yksikkö lausuu lausuntopyynnön johdosta seuraavaa.

Ulkoasiainministeriö kannattaa ulkomaalaislain muuttamista siten, että oleskelulupa olisi mahdollista myöntää yrittäjyyden perusteella muillekin yrittäjille kuin elinkeinon- tai ammatinharjoittajille. Kasvuyrittäjille luotava uusi oleskeluluvan peruste sekä jatkolupavaiheen sujuvoittaminen luopumalla vaateesta kerätä hakijalta uudestaan sormenjäljet jatkolupaa haettaessa ovat myös kannatettavia.

Esityksessä todetaan, että ”Ensimmäistä oleskelulupaa on pääsääntöisesti haettava ulkomailla siinä maassa, jossa hakija laillisesti oleskelee. Pääsääntö on, että esimerkiksi työntekijän tai elinkeinonharjoittajan on haettava ensimmäinen oleskelulupa jo ennen maahan saapumista. Jos ulkomaalainen on saapunut Suomeen viisumilla tai viisumivapaasti ilman etukäteen ulkomailla hankittua oleskelulupaa, voidaan hänelle poikkeuksellisesti myöntää ensimmäinen oleskelulupa Suomessa haettuna, sikäli kuin ulkomaalaislain 49 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät. Esimerkiksi asiantuntijatyöhön tulevat ulkomaalaiset ovat käytännössä voineet hakea ensimmäistä oleskelulupaa vasta Suomessa. He voivat myös aloittaa pääsäännöstä poiketen työnteon oleskelulupahakemuksen vireillä ollessa, koska ulkomaalaislain 79 §:n 1 momentin 1 kohta sallii asiantuntijatyön tekemisen enintään kolmen kuukauden ajan ilman oleskelulupaa. Säännös ei kuitenkaan vapauta mahdollisesta viisumivaatimuksesta, joka määräytyy Euroopan unionin lainsäädännön mukaan.”

Ulkomaalaislain (301/2004) 79 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan oikeus tehdä ansiotyötä ilman oleskelulupaa on ulkomaalaisella, joka tulee kutsun tai sopimuksen nojalla tulkiksi, opettajaksi, asiantuntijaksi tai urheilutuomariksi enintään kolmeksi kuukaudeksi. Saman lain 80 §:n 7 momentin mukaan, jos ulkomaalaisen työnteko-oikeus perustuu viisumiin tai viisumivapauteen, oikeus kestää enintään 79 §:ssä säädetyin ajan. Oleskeluluvan

hakeminen viisumin tai viisumivapauden voimassa ollessa ei pidennä työnteko-oikeuden kestoa.

Ulkomaalaislain 79 §:n 1 momentin 1 kohta ei siten mahdollista työntekoa ilman oleskelulupaa, jos ansiotyön on tarkoitus jatkua pidempään kuin kolme kuukautta. Samoin 80 §:n 7 momentin mukaisesti ilman oleskelulupaa tapahtuva työnteko-oikeus kestää enintään kolme kuukautta eikä oleskeluluvan hakeminen viisumin tai viisumivapauden voimassa ollessa pidennä kolmen kuukauden työnteko-oikeuden kestoa.

EU:n viisumisäännöstössä (810/2009) vahvistetaan viisumien myöntämistä koskevat menettelyt ja edellytykset, joita sovelletaan silloin, kun jäsenvaltioiden kautta tapahtuvan kauttakulun tai jäsenvaltioiden alueella oleskelun on tarkoitus kestää enintään kolme kuukautta minkä hyvänsä kuuden kuukauden jakson aikana.

Maahantulo- ja passiasioiden yksikkö korostaa, että viisumin myöntäminen ei ole viisumisäännöstön mukaan mahdollista, mikäli viisumihakijan tarkoituksena on pidempi kuin enintään kolmen kuukauden oleskelu Schengen-alueella. Näin ollen viisumia ei myöskään voida myöntää viisumihakijalle, jonka tarkoituksena on tulla asiantuntijatyöhön Suomeen yli kolmen kuukauden ajaksi. Viisumivelvollisen maan kansalaisen tulee näissä tilanteissa hakea oleskelulupaa ulkomailla ennen Suomeen saapumista.

Yksikönpäällikkö

Leena Liukkonen

Lainsäädäntösihteeri

Mirka Eirola